

doma zelo svobodno, permissivno vzgajana. Vzgojni prijem (oz. »neprijemi«) »novodobnih« staršev pogosto drsijo v vse dopuščajčo, nedosledno vzgojo, brez jasno postavljenih omejitev za otroke.

Obnašanje permissivno vzgajanih otrok ni v skladu z linearnimi modeli socializacije,⁶ saj ti »permissivno«, »pozitivno«, »demokratsko« vzgajani posamezniki ne odraščajo v permissivne, umirjene in demokratične osebnosti, temveč se, nasprotno, že kot otroci obnašajo zelo agresivno, zlasti takrat, ko se jim ne izpolnijo vse njihove želje. V skladu s psychoanalitičnimi predpostavkami je namreč nujna diskontinuiteta v vzgoji, radikalna prekinitev obdobja otrokovega ugodja, ki ga je deležen v diadi z materjo. Tu je centralnega pomena avtoritarna očetova figura (oz. »moški« princip dvotirne vzgoje), ki s prepovedjo ugodja uvede otroka v simbolni svet obče veljavnih zakonov, ki se jim mora otrok brezpogojno podrediti. Večina sodobnih staršev v nasprotju s tem vzgaja otroke prijazno in poskuša prirediti vzgojno okolje tako, da otroku ne povzroča frustracij, temveč mu nudi čim več trenutnega ugodja in zadovoljitev. Otrok postane osrednja figura v družini, starši pa namesto jasnih navodil in avtoritarnih prepovedi ustvarjajo prikriti nadzor nad njim, ko mu z manipulativnim prijateljskim vzgajanjem, izrazito emocionalno navezanostjo ter čustvenim izsiljevanjem ustvarjajo iluzijo lastne avtonomije. Starši na tak način vršijo bistveno večjo kontrolo nad otrokom, kot so jo vršili v preteklosti s patriarhalno vzgojo: takrat se je otrok (v imenu moralnega imperativa) lažje uprl jasno zastopani avtoriteti očeta, medtem ko se permissivno vzgajani otrok ne more upreti manipulativni kontroli permissivne vzgoje, ker je eksplicitno ne zazna. Moderni oče otroku ne predstavlja več klasične patriarhalne avtoritete, temveč je do njega ljubeč in prijateljski, kar vodi v »neklasično« razrešitev Ojdipovega kompleksa. Namesto razvoja moralnega imperativa, ki bi ga otrok razvil ob bojevanju s starševsko avtoriteto, se razvije strogi in kaznovalni Nadjaz, temelječ na arhaični podobi staršev ter grandioznih predstavah o sebi in

6 Linearne modele socializacije so promovirali ameriški antropologi šole »kultura-osebnost« (M. Mead, R. Benedict, Kardiner, R. Linton), ki so na podlagi preučevanja otroštva, družinske socializacije ter različnih vzgojnih tehnik izbranih ljudstev poskušali ugotoviti vpliv kulture na posameznika in obratno. Gre za to, da »/.../ tip družbe linearno določa tip vzgoje oziroma socializacije, torej medgeneracijskega kulturnega prenosa, le-ta pa spet linearno tip osebnosti oziroma njene strukture« (Godina, 1998: 221, op. 35). Posplošeno povzeto, če je otrok miroljubno, permissivno vzgajan, bo odrasel v mirnega in permissivnega predstavnika določene družbe, oz. nasprotno, če je agresivno vzgajan, pa bo postal tudi sam agresiven. Te predpostavke so se pogosto aplicirale na vzgojne tehnike v zahodnih kulturah v povojnem času ter pomenile pomembne temelje za širše odobravanje permissivnega modela vzgoje kljub temu, da so te antropološke interpretacije doživele številne kritike že za časa nastanka, zaradi pregrobnih posplošitev in zanemarjanja ključnega momenta diskontinuitete v linearnosti, Ojdipovega kompleksa (Barnouw, 1985: 95–109).